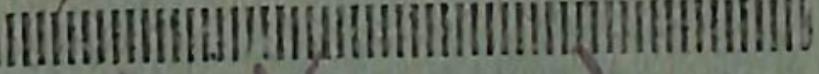

=408=

388(062)(44.925)

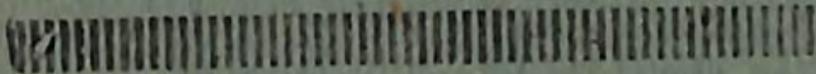
L. U. Խ. L.

„ԱՐՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ”

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՏԵՐԵՎԱՐՆ

1931

22 NOV 2017

ՕՐ

Հրատարակման ՀԱԽՆ ժող-
կոմիտեի կողմից 1928 թ.
5 - հոկտեմբերի (Արձանա-
դրություն № 27 § 1)

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ՅՈՄՈՒԹԵԱՄԻ ԶԱՐԳԱԾՎԱԾ ՈՒՍՏԱ-
ՑԱԿ ՅԵՎ Հ.Ս.Խ.Հ.-Ի ՀԱՆՊԱՇԱԿԱՐԻ ԲԱ-
ՐԵԼԱՎԱՐ ԱՐՄԱՆ ԿԱՏԱՐԱԿԻ ՅՈՒ-
ՔՈՒՅՑԱՆ ԱՐՑԱՎԱՐ ԱԿՏՈՒ

1. Ուժի մեջ մտնելու օրը

§ 1. Տակ սահմանված պարագաներ
ու անդամների համար առաջարկու-
թերի բարեկարգության համար կարմո-
կիրական իրաւության «Աքտուգոր» ըն-

կերությունը նպատակ է դրել հիմնու-
րեն խորացնելու ավտոմոբիլային Տե-
ղական Տրանսպորտի և այլ տեսակի
մեխանիկական միջոցների հաղոր-
դակցության դաշտափարը և նույնպես
կազմակերպելու և բարելավելու հա-
մար :

§ 2. § 1-ում ցույց տրված նպատա-
կի իրադրժման համար՝ ընկերու-
թյանը հետեւյալ իրավունքներն ե-
տրվում .

ա) Հ.Ա.Խ.Հ.-ի սահմաններում
կազմակերպել բաժանմունքներ և կո-
լեկտիվներ :

բ) Ավտոտրանսպորտի և ճանապար-
հային գործի գիտելիքները, մասսա-
ների մեջ տարածել, խմբական պա-
րապմունքների, դրույցների, զեկույց-
ների հրապարկային վիճաբանու-
թյունների, միտինգների, եկակուրա-
խաների միջոցում:

գ) Հրատարակել լրագիր, գրքեր,
բրոշյուրներև այլն չորս:

դ) Ընկերության անդամներին ու-
սուցանել, թե ինչպես վարվել մեքե-
նայի հետ և նրան կառավարել:

յե) Ավտոմոբիլենաների, մոտոցիկ-
լետների, մոտորների և նրանց հա-
տուկ գանազան պարագաների պա-
հանջը հայտնաբերել:

Աջակցել խորհրդային ավտոմո-
բիլային, մոտոցիկլետային և մոտորո-
կառուցման արդյունաբերության զար-
գացմանը :

ե) Աջակցել ճանապարհների շինա-
րարության և ճանապարհային արդ-
յունաբերության զարգացմանը :

ը) Աջակցել մատակարարման և ար-
դյունաբերության վաճառման կաղ-
մակերպելու գործին :

թ) Աջակցել ավտոտրանսպորտի և
ճանապարհի գործին հատուկ զանա-
զան մասնագետների կաղըների ստեղ-
ծման գործին :

ժ) Կազմակերպել գիտական հիմ-
նարկներ, աջակցել հետախուզիչ աշ-

իստանքներին և նմանապես խրա-
փուսել գիտական հետազոտություն-
ների և դյուտերի, ավտոմոտորա-
բանապարտի և ճանապարհային դործի
բնագավառում :

ի) Ավտոտրանսպորտի և ճանա-
պարհային դործի դարձաշման համար
հսկմակերպել, ցուցահանդեսներ,
համագումարներ և խորհրդակցու-
թյուններ :

լ) Ռժանութել մոտոսպորտին (ավ-
տոմոբիլային, մոտոցիկլետային և
մոտորային) կազմակերպելով փոր-
ձեր, մրցություն վայքի միջոցով :

ին) Մասնակցել ավտոմեքենայի,
մոտորի և նյութերի ներմուծման պր-
բնի մշակման :

ծ) Մասնակցել ավտոմոբիլային
ճանապարհների անառևության և կո-
մունալ ավտոտրանսպորտի (ավտո-
բուսային և տակսոմոտորային յեր-

թայնեկություն) կազմակերպման գոր-
ծին :

§ 3. Ընկերությունը ոգտովում է ի-
րավաբանական անձին հատուկ իրա-
վունքներով և կարող է յուր դրամա-
կան միջոցներն ունենալ՝ սեփակա-
նություն ձեռք բերել, ամեն տեսակի
դույք, որենքով վերցնել իրեն պատ-
կանյալ դույքը, դրավ դնել կամ վա-
ճառել, պարմաններ կնքել, համա-
ձայնություն կայացնել, ամեն տեսա-
կի պարտավորություններ ընդունելը
վորոնց թվում և մուրհակներ տալ,
պատարանում հայց հարուցել և պա-
տասխանել, որենքով նախատեսված
կարդի սահմաններում կամավոր կեր-
պով դրամ հավաքել, նվիրատվու-
թյան մասնակցել և ընդհանրապես
հատարել ընկերության գործունեու-
թյանը հատուկ իրավաբանական բո-
լոր դործողություններ :

§ 4. Ընկերությունը ունի հատուկ

կնիք յուր անունը վրան փորագըլը՝
ված :

§ 5. Ընկերության դործունեցու-
թյունը տարածվում է Հ.Ս.Խ.Հ.-ի
անդամներում :

§ 6. Ընկերությանը իրավունք է
տրվում բաժանմունքներ բաց անելու
Հ.Ս.Խ.Հ.-ի վորոշ շրջանում, ընկե-
րության նպատակներն իրագործելու
համար :

2. Ընկերության կազմը և նրա ան-
դամների իրավունքներն ու պար-
տականությունները

§ 7. «Ավտոդրո» ընկերության ան-
դամ կարող էն լինել 18 տարեկան հօ-
սակ ունեցող այն բոլոր քաղաքացի-
ները, վորոնք ողտվում են ձայնի ի-
րավունքով և յենթարկվում ընկերու-
թյան կանոնադրությանը և մուծում
են անդամավճար՝ և նույնպես պետա-
կան հիմնարկներ ու ձեռնրակները,

կոունկրատիվ սլրոֆեսիոնալ և այլ
հասարակական կազմակերպություն-
ները :

§ 8. Ընկերության մեջ մտնող ան-
դամները անմիջապես մուծում են
մուտքի վճար և բացի այդ յուրաքան-
չյուր տարի անդամավճար՝ հետեւ-
յալ չափերով .—

ա) Փիղիկական անձերը վճարում
են 1 ռ.

Ծանոթ .— Կարմիր բանակու-
յինները և նույնպես թոշակավոր
ուսանողները, վորապես անդամա-
վճար մուծում են 50 կ. իսկ մուտ-
քի վճարից աղատ են :

բ) Նախական կոլեկտիվներն ու կո-
ոպերատիվները 25 ռ.

գ) Զեւնարկները, հիմնարկներն ու
կազմակերպությունները 100—500 ռ.
ըստ իրենց կարողության չափի :

Ծանոթ .—Մուտքի վայրի չա-
փը հավասար է անդամավճարին :

§ 9. Ընկերության յուրաքանչյուր
անդամ պարտավոր և ակտիվ կերպով
ժամանակցելու նրա աշխատանքներին,
աջակցելու նրա գաղափարների ու
հախաձեռնությունների տարածմանը,
հասարակության լայն խավերի մեջ,
միաժամանակ ձգտելով գրավել նոր
անդամներ :

Ծանոթ .— Պետական հիմ-
նարկները, կոռուպերատիվ, պրո-
ֆեսիոնալ և հասարակական կաղ-
կերպությունները ընկերության
աշխատանքներին մասնակցում են
իրենց ներկայացուցիչների միջո-
ցով :

§ 10. Ընկերության անդամները
ժաղովներին և խորհրդակցություն-
ներին վճռական ձայն ունեն և նույն-
պես իրավունք, ընկերության վար-
չության մարմինների մեջ, թե ընտրե-
լու և թե ընտրվելու :

§ 11. Ընկերության անդամներին
անդամագրքույկ և տրվում :

8

§ 12. Ընկերության կազմից անդամ-
ների գուրա վալը, տեղի յեւ ունենում
անձնական զիմումով, կամ ընկերու-
թյան համագումարի կողմից վարու-
ված ժամկետին անդամավճարը չը-
մացնելու վեալբում, յերբ յերեկան են
հանվում արտաքայիլիք անդամի կող-
մից ընկերությանն արատավորագ
վարմունք, կամ քընյական կարգով
հետապնդիող վորեւ դործողություն :

3. Ընկերության միջոցները

§ 13. Դրամարկղի միջոցները կաղ-
մում են՝ ա) մուտքի և անդամափայլ
վճարներից, բ) գույքի մուտքի յեկա-
մուտից, զասախոսություններից,
եքսկուրսիաների, կանոնադրությամբ
նախատեսված ընկերության այլ գոր-
ծողությունից, գ) պետական և հա-
սարակական կաղմակերպություննե-
րից և նույնական այլ յեկամուտներից :

§ 14. Ընկերության միջոցների

9

ծախսումը, տեղի յե ունենում ըստ
տարեկան նախահաշվի և հրահանդի,
հաստատված ընկերության խորհրդի
կողմից:

§ 15. Այն գումարները, վորոնք
հատուկ կոչում ունեն և առանձնաց-
ված են նմիրատուի հայտարարու-
թյան համաձայն, կամ այլ շարժա-
ռիթներով և պատճառաբանությամբ,
այլ նպատակների համար ծախսման
յենթակա չեն:

4. Ընկերության վարիչ մարմինները

§ 16. Հ. Ս. Խ. Հ.-ի «Ավտոդոր»
ընկերության կենտրոնական վարչու-
թյան մարմինները կազմում են.—

ա) Ընկերության համահայտան-
յան համագումարը,

բ) Ընկերության խորհուրդը, վո-
րը պիտի Յերեվանում լինի,

գ) Ընկերության խորհրդի նախա-
դահությունը;

§ 17. «Ավտոդոր» ընկերության հա-
մահայտանյան համագումարը ըն-
կերության վարչության գերագույն
մարմինն և հանդիսանում:

Ընկերության համագումարները լի-
նում են ա) հերթական. Հրավիրվում
ե ընկերության խորհրդի կամ նախա-
դահության նախաձեռնությամբ, վոչ
ավելի քան տարեկան մեկ անգամ և
բ) արտակարգ, վորը հրավիրվում է
վերստուգիչ հանձնաժողովի պա-
հանջմամբ, կամ ընկերության տեղա-
կան կազմակերպությունների վոչ սա-
կավ քան $\frac{1}{3}$ մասի գրավոր հայտա-
րարությամբ:

Հրավիրման ժամանակը, ներկայա-
ցուցչության նորման, համագումարի
որակարգը, վորոշվում ե ընկերության
խորհրդի կողմից և այդ մասին հրա-
տարակվում ե Հ. Ս. Խ.-ի կենտ-
րործկոմի պաշտոնական որդանում

վոչ ուշ քան մեկ ամիս մինչև համա-
գումարի գումարիվելը :

§ 18. «Ավտոդոր» ընկերության
Համահայաստանյան համագումարի
անդիքների մեջ մտնում են :

ա) Ընկերության խորհրդի, վերաս-
տուգիչ հանձնաժողովի հաշվետվու-
թյունների և վեկուցումների վերա-
քննությունը և հաստատումը :

բ) Վերանայում՝ այն խնդիրների,
վորոնք վերաբերվում են ընկերու-
թյան կանոնադրության փոփոխում-
ներին և լրացումներին :

գ) Ընկերության խորհրդի և վե-
րաստուգիչ հանձնաժողովի ընտրու-
թյունները :

դ) Ընկերության դործերին վերա-
բերյալ այն բոլոր խնդիրների լուծու-
մը, վորը համահայաստանյան համա-
գումարի վորոշամբ, նրա իրավա-
սության կհատկացվեն:

Ծանոթ. — Համագումարում

բոլոր խնդիրները վճռվում են

ձայների հատուկ մեծամասնու-
թյամբ :

§ 19. «Ավտոդոր» ընկերության
խորհուրդը, ընտրվում է ընկերու-
թյան համահայաստանյան համագու-
մարում վորոշ թիվ անդամներով, մի
ժամանակամիջոցի համար, վորը վո-
րոշում է նույն համագումարը :

Ծանոթ. — Մինչև ընկերու-
թյան 1-ին համահայաստանյան
համագումարը, ընկերության
կանոնադրության հաստատումից
հետո, հրավիրվում է հիմնադիր
ժողով, վորը և ընտրում է ժա-
մանակավոր խորհուրդ :

§ 20. Ընկերության համահայաս-
տանյան համագումարի ընդմիջումնե-
րի ընթացքում, խորհուրդը հանդիսա-
նում է, վորպես վերագույն ղեկա-
վարող մարմին, «Ավտոդոր» ընկերու-
թյան :

§ 21. Ընկերության խորհուրդը

կյանիք մեջ իրադործում և համա-
հայաստանյան համադումարի վորո-
շումները և նրան յենթակա յեն՝

ա) Խորհրդի նախադահության
դործունելության ղեկավարությունը,

բ) Խորհրդի նախադահության հաշ-
վետվությունների վերանայելն ու
հաստատելը:

գ) Ընկերության աշխատանքների
ֆինանսական ծրագրների հաստատու-
մը, առաջիկա տարվա համար, նմա-
նապես և հսկողությունն վերոհիշյալ
պլանների և ծրագրերի իրադորձման
վերաբերմամբ:

դ) Նրան և պատկանում «Ավտոդոր»
ընկերության ներկայացուցչությունը
այլ հիմնարկությունների և կազմա-
կերպությունների հետ հարաբերու-
թյունների ղեկավում:

§ 22. «Ավտոդոր» ընկերության
խորհուրդը, հրավիրվում և նրա նա-
խադահության նախաձեռնությամբ,
կամ թե չե խորհրդի անդամների վոչ

պակասս քան $\frac{1}{2}$ մասի դրավոր հայ-
տարարությամբ, կամ թե չե վերաս-
տուգիչ հանձնաժողովի պահանջ-
մամբ, վոչ ավելի քան տարեկան 2
անգամ :

§ 23. Խորհրդի անդամները՝ իրա-
վունք ունեն մասնակցելու, վարչու-
թյան մարմինների բոլոր նիստերին,
ինչպես հանրապետության, նույն-
պես և «Ավտոդոր» ընկերության տե-
ղական կազմակերպությունների վըն-
ողական ձայնի իրավունքով:

§ 24. «Ավտոդոր» ընկերության
խորհուրդն իր միջից նախադահու-
թյունն և ընտրում, նախապես վո-
րոշելով նրա կազմը, այնքան ժամա-
նակամիջոցով, վորքան լիազորված և
խորհուրդը, խորհրդի նախադահու-
թյունը, խորհրդի նիստերի ընդհա-
տումների ժամանակ «Ավտոդոր» ըն-
կերության ղերադույն ղեկավարող
մարմինն և հանդիսանում :

§ 25. Խորհրդի նախադահությունը,

Հրամիրվում է վոչ առելի քան ամիսը
մեկ անդամ :

§ 26. Խորհրդի նախադահությանն
յենթակա յեն «Ավտովոր» ընկերու-
թյան բոլոր գործերի, ստացվածքի,
ձեռնարկությունների և միջոցների
կառավարությունը և ընկերության
բոլոր Փունկցիաների իրազործումը,
ընկերության նպատակների և խը-
ղիքների համաձայն :

§ 27. «Ավտովոր» ընկերության ըն-
թացիկ գործերի վարման համար խոր-
հուրդն ստեղծում է բաժանմունք-
ներ, վորոնք գործում են համաձայն
խորհրդի կողմից հաստատված ա-
ռանձին կանոնադրության :

5. Ընկերության բաժանումները

§ 28. Կանոնադրության 6-րդ պա-
րագրաֆում նախատեսնված «Ավտո-
վոր» ընկերության տեղական բաժան-
մունքները կազմակերպվում են ընկե-

րության նախադահության նախաձեռ
նությամբ կամ նրա նվիրածումով
(ՈՅԵՐՏՎՈՎԱՆԻ) յերբ այդ մասին
հայտարարություն է արվում տեղա-
կան հաստատությունների, կազմա-
կերպությունների կամ տեղական մի
խումբ բնակիչների կողմից, վորոնց
թիվը պիտի լինի վոչ պակաս քան 10
հոգի:

1-3/5-89/2

Մանր — Յերեվանում, ըն-
կերության Յերեվանյան բաժան-
մունքի վարչության բոլոր իրա-
վագունքները և պարտականություն-
ները, դրանք են ընկերության
խորհրդի վրա, մինչև վոր վեր-
ինի խորհրդի կողմից առանձին
վորոշում չունենա այդ մասին :

§ 29. Ծնկերության պերագուն
պարտականությունը և առաջա-
րի կազմակերպությունը բաժորիս-
տի և թե ձեռնությունների ու
հաստատությունների մեջ:

Ծանոք .— Կոլլեկտիվների
կազմակերպությունները կատա-
րում են միմիայն ընկերության
բաժանմունքի թույլտվությամբ :

§ 30. Ընկերության խորհրդի կողմէց
փաղորիմած անձնավորությունը բա-
ժանմունքի անդամների ընդհանուր
ժողով և հրամիրքմ, վորր վարչու-
թյուն և ընտրում մի տարի ժամանա-
կով :

§ 31. Բաժանմունքները գործում
են ընկերության խորհրդի ղեկավա-
րությամբ :

§ 32. Ընկերության բաժանմունքի
գերազույն որդանն և հանդիսանում,
ընկերության տվյալ բաժանմունքի
անդամների ընդհանուր ժողովը, իսկ
ժողովների միջանցքում՝ վարչու-
թյունը :

§ 33. Ընկերության բաժանմունքի
վարչությունը, իրագործում և ընկե-
րության համահայտանյան համա-
գումարների վորոշումները և բաժան-

մունքի ընդհանուր ժողովի վորո-
շումները միութամանակ ի կատար ա-
ծելով ընկերության խորհրդի դիրեկ-
տիվի բնույթ կրող վորոշումները :

§ 34. Ընկերության բաժանմունք-
ները պարտավոր են խորհրդին ներ-
կայացնել, ընդհանուր ժողովների և
վարչության նիստերի արձանագրու-
թյունները և տարեկան հաշվները
ի թիվով գրացական հաշվետվու-
թյունը, վերստուգիչ հանձնաժողովի
արձանագրության և դրավոր բացա-
րության հետ :

§ 35. Անդամավճարներից և այլ
աղբյուրներից ստացված յեկամուտը
բաժանմունքները գործադրում են ի-
րենց կարիքների վրա, ի բացայտե-
այն մասի, վորը պիտի ուղարկվի ըն-
կերության խորհրդին :

§ 36. Բաժանմունքները ընկերու-
թյան խորհրդի թույլտվությամբ ըն-
կերության կնիքի նման—իրենց կնիքն

ունեն, բաժանմունքի անփառ փորա-
դրությամբ:

§ 37. Բաժանմունքները գործում
են սույն կանոնագրությամբ և այն
հրահանգների հիման, վորն ընկերու-
թյունն և հաստատում:

6. Վերստուգիչ հանձնաժողով

§ 38. «Ավտոդր» ընկերության
վերստուգիչ հանձնաժողովը ընտրե-
լում է ընկերության համահայտ-
անյան համագումարի կողմից և
այն պատգամավորներից, վորոնք չեն
մտնում խորհրդի կազմի մեջ և ըստ
համագումարի վորոշման թվով վոչ
տակաս քան 3 հոգի և 2 թեկնածու:

§ 39. Վերստուգիչ հանձնաժողովը
վերստուգման և յենթարկում ընկեր-
ության բոլոր մարմինները, հաս-
տատությունները, ձեռնարկություն-
ները և կաղմակերպությունները և
նրանց գործնեյությունը, թե Փինան-

սական ու անտեսական կողմից, թե
առևտառարակ ինչպես են դրված աշ-
խատանքները ու ինչպես են կիրառ-
ված բարձրագույն մարմինների վար-
չությունների վորոշումները:

Ծանոթ. —Վերստուգման կար
դը մշակվում և ընկերության
խորհրդի կողմից:

§ 40. Վերստուգիչ հանձնաժողովը
իր գործունեյության մասին հաշվե-
տվություն և ներկայացնում ընկե-
րության համահայտանյան համա-
գումարին: Իսկ համագումարների
ընդունիչումներին, վերստուգիչ հանձ-
նաժողովը ընկերության առաջարարի
աշխատանքում իր նկատած թերու-
թյունների և չարանպատակ գոր-
ծերի մասին տեղեկացնում և ընկե-
րության խորհրդին կամ նրա նախա-
դահության, իր նկատառությունից
հանդերձ:

§ 41. Վերստուգիչ հանձնաժողովի

սմբամներն իրավունք ունեն ներկա
գտնվելու խորհրդի նախազահության
բոլոր նիստերին, նույնպես և ընկե-
րության տեղական կազմակերպու-
թյուններին խորհրդատու ձայնով:

§ 42. ՀՍԽՀ-ի «Ավտոդոր» ընկե-
րության լիկվիդացիան կարող է տեղի
ունենալ ՀՍԽՀ-ի կառավարության
կարգադրությամբ կամ ընկերության
համահայաստանյան համագումարի
վորոշմամբ, վորը պիտի բաղկացած
լինի ընկերության անդամների 2/3
մասից:

Ծանոթ. — Ընկերության տե-
ղական կազմակերպությունները
կարող են լիկվիդացիայի յեն-
թարկվել կառավարական որդան-
ների կարգադրությամբ, ընկե-
րության խորհրդի և ընկերու-
թյան ընդհանուր ժողովների
վորոշմամբ, համաձայնված ըն-
կերության խորհրդի հետ:

§ 43. Ընկերության գույքի լիկվի-
դացիան կատարվում է կառավարա-
կան մարմինների կամ ընկերության
համագումարի կողմից նշանակված
լիկվիդացիոն հանձնաժողովի միջո-
ցով:

§ 44. «Ավտոդոր» ընկերության
լիկվիդացիայի ղեղփում նրա բոլոր
պարտքերը վճարելուց մնացած ստաց-
վածքը, անցնում է ՀՍԽՀ-ի կառա-
վարության: Ընկերության տեղական
կազմակերպությունների լիկվիդա-
ցիայի ղեղփում, նրանց սատացվծքը
անցնում է ի տնօրինություն ընկե-
րության բարձրագույն կազմակեր-
պություններին:

Իսկականի հետ չի պահանջվում
Ընկերության նորմատիվ նախագահի
տեղակալ՝ Գ. Դ. ՊՈԲԲՉԱՆՅԱՆ

ՊԵՏՐՈՎԻ ՏՊԱՐԱՆ

-20-

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0927554

1

3158